ข่าว
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ Department of Medical Sciences
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมตรวจเฝ้าระวัง “สารหนู–โลหะหนัก” ในน้ำและอาหาร ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอน สนับสนุนพื้นที่ประเมินความเสี่ยง–ดูแลประชาชน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีความพร้อมในการตรวจเฝ้าระวังสารหนูและโลหะหนักในน้ำและอาหาร ด้วยเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์ที่มีความแม่นยำ และความไวสูง ภายใต้ระบบควบคุมคุณภาพห้องปฏิบัติการ ตามมาตรฐานสากล พร้อมบูรณาการร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ เพื่อเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังและนำผลตรวจไปใช้ประกอบการประเมินความเสี่ยง วางมาตรการดูแล และติดตามสถานการณ์ด้านสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ดร.นพ.อดิสรณ์ วรรธนะศักดิ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบหมายให้ นพ.วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ลงพื้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อติดตามสถานการณ์และความพร้อมของห้องปฏิบัติการในการตรวจเฝ้าระวังสารหนูและโลหะหนัก รวมถึงสนับสนุนข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ สำหรับการประเมินความเสี่ยงและการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ ระหว่างวันที่ วันที่ 19 – 25 พฤศจิกายน 2569

ดร.นพ.อดิสรณ์ วรรธนะศักดิ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้บูรณาการการทำงานร่วมกับ หน่วยงานสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังสารหนูและโลหะหนักในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ โดยมีการเก็บตัวอย่างน้ำและอาหารที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชน อาทิ น้ำประปาหมู่บ้าน น้ำบรรจุขวด น้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ผัก และปลา เพื่อนำมาตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย และสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

สำหรับการตรวจวิเคราะห์ กรมฯ ใช้วิธีการที่มีความแม่นยำและความไวสูง เช่น เทคนิค ICP-MS (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry) ซึ่งสามารถตรวจวัดโลหะหนักในระดับต่ำ เหมาะสำหรับการตรวจวิเคราะห์เชิงปริมาณ และสนับสนุนการยืนยันผลการตรวจสารหนูทั้งหมด สารหนูอนินทรีย์ ตะกั่ว และแคดเมียม โดยดำเนินการภายใต้ระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 เพื่อให้ผลตรวจมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประกอบการประเมินความเสี่ยงและกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุขได้อย่างเหมาะสม

นพ.วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้งส่วนกลางและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ มีระบบควบคุมคุณภาพตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การเก็บและขนส่งตัวอย่าง การตรวจรับและระบุตัวอย่าง การเตรียมตัวอย่าง เพื่อป้องกันการปนเปื้อน การตรวจสอบสมรรถนะของเครื่องมือ การใช้สารมาตรฐานและตัวอย่างควบคุมคุณภาพ ตลอดจนการทบทวนผลก่อนออกรายงาน โดยมีการจัดเก็บหลักฐานและบันทึกที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ เพื่อให้มั่นใจว่าผลตรวจที่รายงานมีความถูกต้อง

ทั้งนี้ ในการนำผลตรวจวิเคราะห์ไปใช้จะต้องพิจารณาตามชนิดและประเภทของตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำหรือการบริโภคอาหาร เนื่องจากมีค่ากำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน ดังนั้น การตรวจพบสารหนูหรือโลหะหนักในตัวอย่าง ไม่ได้หมายความว่าตัวอย่างนั้น มีค่าเกินมาตรฐานหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพเสมอไป และผลตรวจจากตัวอย่างหนึ่ง ไม่สามารถนำไปสรุปแทนคุณภาพของน้ำหรืออาหารทั้งหมดในพื้นที่ได้ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปประเมินความเสี่ยง วางมาตรการแก้ไข และติดตามสถานการณ์ได้อย่างตรงจุด

นพ.วัชรพงษ์ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับการตรวจคัดกรองประชากรกลุ่มเสี่ยง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ได้ทำการตรวจวิเคราะห์สารหนูรวม (Total Arsenic) ในปัสสาวะของประชาชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่อำเภอเมืองและ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้บูรณาการความร่วมมือกับ กรมอนามัย กรมควบคุมโรค เพื่อเฝ้าระวังและประเมินการได้รับสัมผัสสารหนูในประชาชนกลุ่มเสี่ยง

นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุข ยังได้มอบหมายให้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาวิธีการทดสอบปัสสาวะสำหรับคัดกรองการได้รับสารหนู เพื่อสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ให้สามารถคัดกรองประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนา ทั้งนี้ วิธีการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้น และหากพบผลที่ต้องติดตามจะพิจารณาตรวจยืนยัน ด้วยวิธีทางห้องปฏิบัติการตามความเหมาะสม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จะยังคงบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการเก็บตัวอย่าง การตรวจวิเคราะห์ การเฝ้าระวัง และการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ เพื่อให้การติดตามสถานการณ์สารหนูและโลหะหนักเป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถนำข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการดูแลสุขภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนได้อย่างเหมาะสม

********* 20 พฤศจิกายน 2569 **********